

Толкачова І. А., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Кравчук Т. В., студентка,
Вінницький державний педагогічний університет
ім. Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Міграція займає чільне місце в процесі розвитку держави, суспільного життя та соціально-економічних відносин. Висока динаміка міграційних процесів в країнах Центрально-Східної Європи, які були членами соціалістичного табору, та в Україні зумовлена географічною близькістю, культурною ідентичністю та фактичною відсутністю обмежень трудової мобільності в країнах членах ЄС. Причиною міграції є відмінності в рівнях оплати праці та демографічних тенденціях, що суттєво впливає на ринок праці ЄС в цілому та на національні ринки країн Центрально-Східної Європи.

Актуальність даної теми полягає у необхідності вивчення впливу міграції, економічного та соціального розвитку країн Центрально-Східної Європи, а саме їх європейської інтеграції, зокрема, зростаючого обсягу еміграції українців в економічно розвинуті країни Європейського Союзу.

Зростання міграційної активності в країнах ЄС припадає на 2007 рік. Саме з цього року починає відновлюватись інтеграція іммігрантів на ринку праці, поступово збільшується кількість заяв про надання притулку, дозволів на дослідження для студентів та заяви для працевлаштування з усіх частин світу. Це сприяє покращенню міжнародного захисту мігрантів між країнами учасницями Європейського Союзу [1].

Серед причин приїзду до країн Центрально-Східної Європи окрім пошуку роботи є й навчання. Наприклад, сьогодні чимало українців навчаються в Польщі, Болгарії, Чехії.

Безпосередній вплив на ринок праці країн Центрально-Східної Європи має відтік робочої сили в країни з вищим рівнем оплати. Масовий від'їзд робітників за кордон викликає серйозний дефіцит на ринку праці, наприклад, в сфері медицини та освіти. Цей фактор змушує уряд протидіяти еміграції шляхом збільшення заробітної плати працівникам державного сектору [2].

Ще однією причиною міжнародної міграції є невідповідний розвиток ринку праці країни, тому потрібно визначати стан ринку праці країн за допомогою таких факторів, як безробіття, зайнятість, політика ринку праці, мінімальна заробітна плата та дослідження витрат на робочу силу. Нормою безробіття в Європейському Союзі є 8 %, що спричинено

особливостями інституційної структури та рівнем мобільності населення.

У 2016 році МВФ було проведено дослідження на тему «Еміграція та її економічний вплив на Східну Європу». Саме у ньому описаний негативний вплив трудової еміграції на інші країни. У дослідженні зазначається, що еміграція з країн Центрально-Східної Європи є масштабним переміщенням робочої сили, чи не найбільшим у сучасному світі, але у дослідженні не розглядається вплив біженців з Сирії як міграція з метою пошуку роботи [3].

Виїзд молодих та кваліфікованих працівників за кордон призводить до зниження продуктивності робочої сили в країнах еміграції (виїжджають, в основному, активні працівники з трудовими навичками) та погіршення демографічної ситуації (через виїзд переважно молодого населення середній вік населення, що не емігрувало підвищується), це має відповідні фінансові наслідки пов'язані з зростанням соціальних витрат (як частки у ВВП).

Україна тривалий час обмежено долучалась до міжнародних міграційних інтеграційних процесів. З 1991 року найбільш відвідуваними країнами для громадян України були держави колишнього СРСР. Така тенденція мала місце до 2014 року, останні роки почала зростати кількість мігрантів до ЄС, причинами чого, насамперед, є різниця в рівнях оплати праці та спрощений режим працевлаштування українців в деяких країнах ЄС. З 2015 р. більшість громадян України, які шукають роботу їдуть до Польщі. Причинами цього є велика оплата праці, соціально-культурна близькість народів [3].

Серед факторів еміграції громадян України можна виділити: низький рівень розвитку економіки, якості життя, безпеки та екології; соціальні загрози; нестабільність зайнятості; низька якість умов праці; нерозвиненість ринку праці; брак робочих місць [4, с. 130-131]; корупцію та війну.

Отже, міграційні процеси по групі країн Центрально-Східної Європи мають досить важливе значення для України, оскільки саме до цих країн виїжджає найбільше трудових мігрантів. Привабливість країн Центрально-Східної Європи для України полягає в соціально-культурній близькості народів та порівняно невисокій вартості міграції. Це стало однією з причин зміни векторів пріоритетів міграції українців в сторону країн ЄС, адже в 2016 році частка емігрантів, які направляються до цих країн сягає майже 50%, з них 40% займає Польща.

Література

1. Державна міграційна служба України. URL: <https://dmsu.gov.ua/>.
2. The European Commission's website about migration. URL: <http://publications.europa.eu/webpub/com>.
3. Balch A., Geddes A. Connections between Admission Policies and Integration Policies at EU-level and Given Linkages with National Policy Making.

2012. URL: http://research.icmpd.org/fileadmin/Research-Website/Project_material/PROSINT/Reports/WP1_CompRep_Final_Submitted.pdf.

4. Гальків Л.І. Статистичне оцінювання міграційних процесів в Україні у контексті втрат людського капіталу. Науковий вісник НЛТУ України. 2010. Вип. 20 (5). С. 124-131.

УДК 346.5:63.002.6(043.2)

Усенко А.А., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

**СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНІСТЮ ХАРЧОВИХ
ПРОДУКТІВ HAZARD ANALYSIS
AND CRITICAL CONTROL POINTS (НАССР)
В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ
ISO 22000:2005 – АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

Вимоги до безпечності та якості харчових продуктів вважалися особливо актуальними в усі часи, адже недотримання цих вимог може завдати шкоди найважливішому – життю і здоров'ю людини, які визначені Конституцією України найвищою соціальною цінністю [1, с. 1].

Разом із тим, вирішення цих питань пов'язано не тільки з контролем якості кінцевого продукту, але й моніторингом виробничих процесів по усьому ланцюгу виробництва для своєчасного виявлення небезпечної продукції. Така система контролю отримала назву Hazard analysis and critical control points (НАССР) – це система яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпечності харчових продуктів.

У доповіді розглядаються особливості системи аналізу ризиків та критичних контрольних точок (НАССР) як фактора безпеки харчових продуктів. Порівнюються принципи НАССР, сформульовані в стандарті ISO 22000:2005 [2], в документах Комісії з харчових продуктів (Комісія Codex Alimentations Commission [3]), а також відповідно до українського нормативного документа «Вимоги щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)», що затверджений Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 р. №590, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 09.10.2012 р. за №1704/22016. Порівняння проводиться з метою встановлення відповідності української системи НАССР міжнародним правилам, зокрема стандарту ISO 22000:2005.

Стандарт ISO 22000:2005 визначає вимоги до системи управління безпечністю харчових продуктів, коли організація в харчовому ланцюзі